

Evropa zítřka: jak využít současné výzvy k podpoře rovnosti žen a mužů

3.10.2022 - Lenka Čermáková | Vláda ČR

Předsednickou konferenci Evropa zítřka: rovnost žen a mužů a ekonomika (The Europe of Tomorrow: Gender Equality and the Economy) pořádá Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR 3. a 4. října 2022. Cílem konference je diskutovat o genderových dopadech aktuálních společensko-ekonomických změn v důsledku války na Ukrajině, rostoucích cen služeb a zboží a energetické krize. Průřezovým tématem konference je postavení mladé generace.

„Konferenci pořádáme jako náš příspěvek do diskuse o budoucnosti Evropy. Výzvy, kterým současná Evropa čelí, mají různé dopady na ženy a muže. Proto je nezbytné mít tuto perspektivu na paměti při přijímání opatření reagujících na stávající krizi. Jsem ráda, že dnes se v Praze setkává celá řada odborníků a odbornic, kteří nám pomohou hledat cesty k tomu, jak během našeho předsednictví přispět k odstraňování genderových nerovností. Jsem také obzvláště ráda, že se budeme věnovat perspektivě mladé generace,“ říká Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

„Přetrvávající rozdíly v odměňování žen a mužů nesnížíme bez větší podpory školek a dětských skupin. Je alarmující, kolik potenciálu a talentů ztrácíme především v mladých vzdělaných ženách, kterým není umožněno skloubit pracovní a rodinný život. Rovnost mezi muži a ženami dosáhneme jedině, když jejich startovací podmínky vyrovnáme. Podpora rovnosti se nám viditelně vrátí, nemluvíme proto o útratách, ale raději o investicích,“ říká Věra Jourová, místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost.

Budoucnost trhu práce a digitalizace z pohledu rovnosti žen a mužů

Pandemie covidu-19 urychlila digitalizaci práce a poptávku po IT dovednostech. V rámci ICT sektoru panuje dlouhodobě vysoká míra genderové segregace. Zastoupení žen na pozicích ICT specialistek bylo v roce 2021 v rámci EU jen 19,1 %, v ČR dokonce jen 10 % (což je vůbec nejnižší zastoupení v rámci EU).

Česká republika si vede také relativně špatně v tzv. Women in Digital Scoreboard měřícího rovnost žen a mužů v souvislosti s digitalizací – v roce 2021 se ČR umístila na 20. místě. Přední místa obsadilo Finsko, Švédsko a Dánsko. Na konci žebříčku jsou Rumunsko, Bulharsko a Polsko.

„Podporu digitálních kompetencí žen a jejich vyšší zastoupení v ICT oborech považují za zásadní součást podpory rovnosti žen a mužů. Má-li být digitalizace trhu práce spravedlivá pro všechny, je nutné se specificky věnovat i genderové rovnosti. Proto spolupracuji s organizací Czechitas a hledáme cesty, jak ženy v ICT oborech podpořit. Na úrovni EU je důležitý Akční plán pro digitální vzdělávání a podpora vzdělávání dívek a žen v rámci programu Erasmus+,“ říká Ivan Bartoš, místopředseda vlády ČR pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj.

Tématu budoucnosti práce a digitalizace z pohledu rovnosti žen a mužů se budou věnovat následující části konference:

Dopady inflace a energetické chudoby na ženy

Míra ohrožení chudobou a sociálního vyloučení se v EU zvyšuje. Chudobou bylo na konci loňského roku dle Eurostatu ohroženo 95 milionů lidí. Průměrná míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením byla 21,7 %. Chudobě čelí ve větší míře ženy - mezi nejohroženější skupiny patří samoživitelky a seniorky. Česko dlouhodobě vykazuje nejnižší míru ohrožení chudobou - v roce 2021 to bylo 10,7 %.

Již před skokovou inflací a zdražením energií, v roce 2021, každý pátý osaměle žijící senior a každá pátá neúplná rodina s dětmi dala za bydlení více než 40 procent příjmů. V obou skupinách převažují ženy. U domácností s jedním rodičem představuje inflace z bydlení, vody, elektřiny, plynu a dalších paliv zhruba 40 procent celkové inflace, oproti zhruba 28 procentům u domácností s dvěma rodiči. Asi 32 procent samoživitelů a samoživitelek udává, že přestávají zvládat platit své finanční závazky, snaží se proto domluvit snížení splátek nebo jejich odklad.

Úzkou souvislost s genderovými aspekty energetické chudoby má rozdíl v příjmech žen a mužů a rozdíl ve výši starobních důchodů. V průměru mají ženy v EU o 29 % nižší starobní důchody než muži a vydělávají o 14 % méně.

„K nejvíce ohroženým skupinám energetickou chudobou patří seniorky a samoživitelky - z rodin s jedním rodičem tvoří ty s matkou 85 %. Při formulaci sociálních opatření v reakci na inflaci a energetickou krizi proto musíme na rozdílné dopady na ženy a muže pamatovat. Jsem ráda, že české předsednictví usiluje o rychlé dojednání směrnice o transparentnosti v odměňování, která by měla zajistit spravedlivé mzdy žen a mužů. Na vnitrostátní úrovni považuji za zásadní valorizaci rodičovského příspěvku, přídávků na děti a také již schválené zvýšení starobních důchodů o 500 Kč za každé vychované dítě,“ říká Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Tématu dopadům inflace a energetické chudoby na ženy se budou věnovat následující části konference:

Mladí lidé a budoucnost Evropy

Letošní rok byl vyhlášen evropským rokem mládeže. Průzkum Eurobarometru z letošního května ukázal, že k hlavním tématům pro mladou generaci patří nedostupnost bydlení, zlepšení duševního zdraví a pohody, ochrana životního prostředí, vzdělávání a boj proti nerovnostem. Eurobarometr i tuzemské průzkumy ukazují, že k prioritním tématům patří také potírání domácího a sexuálního násilí a vyšší zastoupení žen v politice.

„Velmi mě těší, že mládežnické organizace politických stran napříč politickým spektrem považují za prioritu rovnost žen a mužů. Tomu, že je nová generace této otázky nakloněná, svědčí i to, že 3 mládežnické organizace parlamentních stran mají v čele předsedkyni. A zastoupení žen v řadách mládežnických organizací stoupají. Mám upřímnou radost, že tento fakt pomalu začíná bourat stereotyp o politické práci a o tom, jak vypadá politik,“ dodává Jana Soukupová, zakladatelka organizace Youth, Speak Up!

<https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/evropa-zitrka-jak-vyuzit-soucasne-vyzvy-k-podpore-rovnosti-zen-a-muzu-199598>